

7/6891

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2009/143125
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Akın Birdal

ÇOK İVEDİ

13 Nisan 2009

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Baőbakanlığa muhatap 26.02.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/6891-11643/24598 sayılı yazıları.

Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Baőbakanımızca, kendileri adına eşg¼d¼m¼mde cevaplanması tensip olunan 7/6891 esas numaralı sözl¼ soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

ALİ BABACAN
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ AKIN BİRDAL'IN SAYIN BAŞBAKANIMIZA
YÖNELTİĞİ 7/6891 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

En otoriter ve baskıcı rejimlerin, devletlerin bile işkenceyi insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak kabul ettiğini biliyoruz. Ne yazık ki ülkemizde hala işkence varlığını sürdürmekte ve bir türlü de önlenememektedir. Özellikle kolluk ve güvenlik güçleri hakkında işkence yaptıklarına dair iddialar sıkça basın gündeminde yer almaktadır. İşkencenin önlenmesi için yasal düzenlemeler kadar denetleme mekanizmalarının da oluşturulması önemlidir. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler tarafından "İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşmesine Ek Seçmeli Protokol" oluşturulmuştur. Ülkemiz olumlu bir adım olarak bu protokolü 14 Eylül 2005'te imzalamış ancak bir türlü onaylamamıştır.

Bu çerçevede konuyla ilgili olarak;

1. Seçmeli Protokolün onaylanmasına ilişkin Dışişleri Bakanlığının bir girişimi var mıdır?
2. Seçmeli Protokolün onaylanması Hükümetin gündeminde midir?
3. Seçmeli Protokolün 3 yıldan fazla zamandır imzalanmış olmasına karşın onaylanmamasının nedeni nedir?
4. Adalet Bakanlığı Seçmeli Protokolün onaylanmasına yönelik bir çalışma yürütmekte midir?
5. Seçmeli Protokolün onaylanmasının işkencenin azaltılmasında bir etken olacağını düşünüyor musunuz?

YANIT

Türkiye işkence ve kötü muamele ile mücadele konusuna büyük önem vermekte ve bu çerçevede işkence ve kötü muameleyle karşı "sıfır hoşgörü" politikası izlemektedir. Bu konuda özellikle son dönemde genel reform sürecinin bir parçası olarak yasal düzenlemeler yapılmış ve uygulamada kapsamlı ilerleme sağlanmıştır. İşkence ve kötü muameleyle karşı "sıfır hoşgörü" politikası çerçevesindeki uygulamaların başarısı, Avrupa Konseyi bünyesindeki Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi (AIÖK) tarafından da kabul edilmiştir.

Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme'ye Ek İhtiyari Protokol, ana Sözleşme'de öngörülmemiş olan bir sistem kurulmasını amaçlamaktadır. Buna göre, işkence ve kötü muamelenin önlenmesini teminen özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin tutulduğu yerlerin bağımsız uluslararası ve ulusal organlarca ziyaret edilmesi mümkün olabilecektir. Bu çerçevede, uluslararası düzeyde "İşkenceye Karşı Sözleşme'nin denetim organı olan "İşkenceye Karşı Komite"ye bağlı bir alt-komite ("Önleme Alt-Komitesi") kurulmuş olup, ulusal düzeyde ise taraf ülkelerce bir veya birden fazla bağımsız nitelikte ulusal önleme mekanizması oluşturulması öngörülmektedir.

Ek Protokol ülkemiz tarafından 14 Eylül 2005 tarihinde imzalanmıştır. Protokol'ün ülkemiz açısından getirdiği yenilik ulusal önleme mekanizması oluşturulması hususudur. Ülkemiz Avrupa Konseyi çerçevesinde imzaya açılan ve Ek İhtiyari Protokol'den daha somut,

ileri ve bağlayıcı mekanizma ve önlemler içeren "Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi"ne 1988 yılında taraf olmuş ve bu Sözleşme'nin denetim organı olan "Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi" (AIÖK) ile işbirliği yapma yükümlülüğünü üstlenmiş bulunmaktadır. Bu itibarla, ülkemiz esasen, AIÖK bünyesinde, İhtiyari Protokol ile getirilen uluslararası düzeydeki denetim organından daha kapsamlı bir denetim mekanizmasını kabul etmiş durumdadır.

Protokol'ü imzalayan, ancak henüz onaylamayan diğer ülkeler gibi, Türkiye de, onay sürecini tamamlamadan önce oluşturulacak ulusal mekanizmanın en etkin şekilde işleyebilmesini teminen araştırmalar yapmaktadır. Bu süreçte diğer taraf devletlerin ulusal önleme mekanizmaları da incelenmektedir. Söz konusu Protokol'ün onaylanmasına yönelik çalışmalar Dışişleri Bakanlığının koordinasyonunda yürütülmekte olup, ulusal önleme mekanizmasının ne şekilde kurulacağı ve işleyeceğine ilişkin olarak kurumlararası danışmalarımız devam etmektedir.